

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119, Dep
0032 OSLO

Deres ref:
Vår ref: 08/322-2/HIR
Dato: 10.12.2008

Høring KD: Hørings svar: Forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven

KIM viser til høringsbrev datert 04.11.2008 og takker for invitasjonen til å gi innspill til forslag om endringer i opplæringsloven og privatskoleloven.

Etter KIMs syn er høringsutkastet i sin intensjon både interessant og spennende. Flere punkter tror vi fortsatt at kan gi rom for fortolkninger og dermed ulik praksis. For eksempel frykter KIM at kommuner med anstrengt økonomi, vil tøyne lovverket der man finner det mulig.

KIM ser det som viktig at det signaliseres et svært tydelig ansvar og en utvetydig plikt fra kommunene og fylkenes side. Vi tror det er nødvendig å presisere hvilke konsekvenser det får hvis forslagene som vedtas ikke blir etterlevd.

I det følgende vil vi gi merknader og innspill til forslag i høringen som vi finner spesielt relevante for innvandrerbefolkningen. For noen punkter presenterer KIM tilleggforslag til lovendringene som er framstilt.

For Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene

Rita Kumar
Utvalgsleder

Saksbehandler
Hilde Roald
Seniorrådgiver

KOMMENTARER TIL DE ULIKE PUNKTENE:

- **PUNKT 2: Lovfeste plikt til forsterket opplæring i norsk/samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn**

KIM støtter fullt ut forslaget om at flere tiltak skal settes i gang for å sikre at alle barn lærer å lese og skrive samt å mestre de fire grunnleggende regneartene i løpet av de første skoleårene. Tanken bak er å minske behovet for spesialundervisning i seinere skoleår.

Utgangspunktet er at altfor mange elever per i dag faller ut i forhold til læreplanens mål for sitt årstrinn. KIM etterlyser en drøfting av årsakene til at dette skjer. Forslaget til forsterket opplæring der dette er et behov, dvs. minst to lærere i klassen, tror vi er et godt virkemiddel. For mange tilfeller tror vi at også andre virkemidler må til. Høringen signaliserer at det kan være hensiktsmessig å benytte lærere med særlig kompetanse innen lese- og regneopplæring i tillegg til å benytte spesialisert fagpersonell som logoped og spesialpedagoger. Samtidig heter det at det skal være opp til skoleeier å skaffe slikt personale.

Etter KIMs syn er omtalen av personellens kvalifikasjoner og hvem som har ansvar for å skaffe slikt personale, et viktig punkt. Denne type spesialkompetanse er i dag vanskelig å få tak i. KIM får innspill fra hele landet som i altfor mange tilfeller forteller både om svak lærerinnsett og systematisk fravær av forsterket opplæring. Parallelt får vi innspill om lærerkrefter som ikke har kvalifikasjoner og/eller kapasitet til ekstra oppmerksomhet verken for de dyktige elevene, gjennomsnittselevne generelt eller for minoritetselever med svakt, dårlig eller mangelfullt norsk språk. De klarer dermed ikke tilegne seg gode ferdigheter i norsk og matematikk. Når det gjelder minoritetselevne i skolen, tror vi for eksempel at målretta bruk av faglig dyktige tospråklige lærere, vil avhjelpe situasjonen mye i forhold til forsterka opplæring for elever som har behov for dette.

S.5: § 2-2a) LOVENDRINGSFORSLAGET: - KIM FORESLÅR ET TILLEGG TIL DEPARTEMENTETS UTKAST:

Gjennom årleg kartlegging av skolen sin innsats for kvart enkelt individ på det enkelte årstrinn, skal skolen plikta å gjere greie for tilfeller der måloppnåing ikkje er nådd. Kartlegginga skal gi grunnlag for ei mest mogeleg tilpassa undervisning og forståing for korleis ein skal lukkast med dette. Føresette skal undervegs i skoleåret informerast om tiltak og prosedyrer og rådførast med slik at dei reélt vert gjevne høve til å bidra med å hjelpe skolen i innsatsen for det enkelte barn.

- **PUNKT 4: Plikt til å utarbeide årlig rapport om tilstanden innenfor grunnopplæringen.**

Etter KIMs syn er dette et kjernepunkt. KIM mener at rapporteringsplikt er særlig nødvendig for å kunne gi kunnskap om og innsyn i alle de andre områdene som høringsbrevet har forslag om. KIM synes videre det er bra at departementet foreslår å stille presise krav. Vi er videre opptatt av at opplæringsloven må gjøre rede for konsekvensene i de tilfeller der loven ikke etterleves.

- **PUNKT 5: Presisere minoritetsspråklige elevers rett til utvidet opplæring i videregående opplæring med inntil to år.**

Drøftingen samsvarer i store trekk med problemstillinger som KIM har fremmet til KD og UDIR i tidligere høringsvar: En del minoritets elever synes å ha for svakt faglig grunnlag til å kunne klare å gjennomføre VG-skole på normert tid. Mange av de elever det gjelder har kommet seint i skoleløpet. For disse gruppene haster det med tiltak som har effekt og oppleves meningsfulle.

KIM er uenig i departementets presisering av krav om sakkyndig vurdering fra PPT tjenesten for å utvide skole-/læretida med 2 år. Vi mener at den gruppen elever som KIM refererer til her, må kunne få dokumentert sitt behov av faglærere ved den skolen hvor eleven går eller skal begynne på. KIM sier dette på bakgrunn av at vi er godt kjent med at alle landets kommuner har et generelt kapasitetsproblem i forhold til PPT. KIM mener derfor at en noe stivbeint henvisning til regelverket, kan koste den enkelte elev dyrebar tid og kanskje bidra til at eleven faller ut av skolesystemet. KIM foreslår derfor at minoritets elever som ikke har behov for spesialundervisning etter § 5-1, men med svakt faglig grunnlag for å fullføre VG-skole, skal få inntil to års utvidet skoletid på bakgrunn av en saklig skolefaglig vurdering. Skolen må ha et tett samarbeid med hjemmet om de beslutninger som tas.

Generelt mener KIM at regelen for en elev – selv med et svakt faglig utgangspunkt, må være en styrket og intensivert opplæringssituasjon innenfor normert tid. Målsetting må være en kvalitetstung og mest mulig normalisert opplæringssituasjon - også tidsmessig – som gir eleven den nødvendige kompetanse, og som i neste omgang gjør vedkommende i stand til å følge mer spesialiserte utdanningsløp og utdanninger.

S. 16 § 3-1 LOVENDRINGSFORSLAGET: - KIM FORESLÅR ET TILLEGG:

Skolen skal gjøre greie for sin innsats for den enkelte elev og kva som gjer det naudsynt å gi utvida opplæringstid. Både elev og føresette skal undervegs i skoleåret rådførast med slik at dei reélt vert gjevne høve til innsikt og forståing i tiltak og prosedyrer og såleis kan samtykkje i skolens vurdering.

- **PUNKT 6: Presisere plikten til foreldresamarbeid i grunnopplæringen**

KIM støtter Stortingets vurdering fullt ut i dette forslaget – om at det snarest utarbeides forslag til bestemmelser som *forplikter* VG-skole til foreldresamarbeid. Her vil KIM presisere at det er viktig at skoleverket leter etter fleksible måter å få dette til på. KIMs erfaringer er et skole-hjem samarbeid som i alt for liten grad er basert på oppsøkende foreldresamarbeid og generelt en gjensidig utveksling av meninger og erfaringer. Mange minoritetshjem føler seg fremmede overfor mål, mening og grunnleggende ideologi for skoleverket. Å få til en endring her påligger først og fremst skolen, skolelederne, lærerne og ikke minst lærernes fagforeninger. Det er avgjørende for en god og læringsrik situasjon for eleven/barnet at foreldrene får oppleve systemet som en helhet som arbeider på lag med hjemmet.

S. 19 §13-3 TILLEGG TIL LOVENDRINGSFORSLAG:

Gjennom årleg kartlegging av skolen sin innsats på det enkelte årstrinn og per klasse, skal skolen plikte å gjøre greie for måtar og metodar i samarbeidet mellom skole og heim. Det skal gå fram at dei føresette undervegs i skoleåret har fått informasjon om tiltak og prosedyrer og

blitt rådførte med slik at dei reélt har hatt høve tilforståing og samarbeid med skolen i innsatsen for det enkelte barn.